

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Mártzius' 7-dikén, 1826.

B r a s i l i a.

Rio-de-Janerióban a' Császári Princz, kinek szerentsés születését már említettük, Dec. 10-dikén megkereszteltetvén, következők azon nevek, mellyeket a' sz. kereszt-ségben vett: Dom Pedro-de-Alkantara, Joao (János), Carlos, Leopoldo, Salvador, Ribiano, Francisco, Xavier-de-Paula, Leocadio, Miguel, Gabriel, Raphael, Gonzaga.

Utóbb a' Banda-Orientáli sergek voltak, mint írtuk, Sarandi mellett a' győzedelmesek, melyre nyomban következett a' Buenos-Ayresi Országlószéknek az a' nyilatkoztatása, hogy ezen Respublika a' Banda-Orientált a' maga szövetségébe befogadja. Most azt olvassuk a' Rio-Grándéből (a' melly Brasiliának Banda-Orientállal határos déli tartománya) érkezett tudósításokból, hogy azolta a' Brasiliai sergekhez fordult a' szerentse, 's ezek vertek-meg, pedig tsak nyótzszáz voltak, két ezer emberekből álló Banda Orientali serget. A' dolog így adatik elő: —,

„Megverettetvén t.i. Sarandi mellett a' Brasiliaiak, az Insurgensek' vezére Fructuoso Rivera 2000 emberekkel egész Yuagaron nevű vízig elényomúlt 's a' víz mellett táborba szállott, hanem az alatt Brasiliai Oberstlieutenant Gonsalves Benito 800 embereket a' Coboklo nevű keskeny útnál ismét özsze szedvén, a' 2000 Insurgenseknek elejikke állott, 's nem tsak hogy a' további elényomulásban meggátolta, hanem olly formán meg is

verte őket, hogy halva 300, 's fogságban 600 emberek maradtak hátra közzülök. Ágyut is nyertek a' Brasiliaiak 10-zet. Ezek 97 embert hagytak elesve a' tsatázó mezőn. Beszélük, hogy minekelőtte Gonsalves a' maga 800 embereit a' tsatára kiállította volna, elejikke terjesztette az ellenség' nagy erejét, tudniillik, hogy az Insurgensek, tsak-nem három-anynin vagnak mint ők — hanem az ő katonáji felkiáltottak: hogy a' nem tesz' semmit, mert közzülök minden ember meg fog felelni háromnak, és így semmit se' fog az ellenségnek nagyobb száma érni.“

Már most nyilvánóságos Hadhirdetést tétetett a' Császár közönségessé a' Buenos-Ayresi vagy inkább a' La-Platai Országlószék ellen, melly már a' Rio-de-Janeriói ujságban is kijött, és illy szavakból áll: — „

„Mint hogy a' La-Platai Egyesült Státusok tartományai ellenségeskedéseket követtek-el a' Császári Birodalom ellen, a' nélkül, hogy arra, ingereltettek volna, és a' nélkül, hogy indító okaikat Hadhirdetés által közönségessé tették volna, 's e' képpen a' pallérozott nemzeteknél szokásban lévő minden rendtartásoktól eltávoztak: ehezképpest illendő leszen a' Brasiliai nemzetnek méltóságához 's azon ranghoz, mellyet ő a' Világon tart, hogy én, minikutánna Ministeri-Tanátsomat meghal-gattam, a' fennebb említett tartományok és azoknak Országlószéke ellen hadat hirdessek, mint is hogy én ezt, jelenlévő Határozásom által valósággal meg is tselek.

szem, melyhez képpent parantsolom, hogy ezen tartományok ellen, tengeren szárazon, minden féle lehető ellenségeskedések követessenek-el. Hatalmat adok alattvalóimnak, hogy prédáló hajókat készítsenek-le, 's egy szóval minden féle ellenséges készüléteket tegyenek ezen tartományok ellen; 's kihirdetem, hogy a' mi ragadományra ökszert tehetnek, az, mind övék leszen, a' nélkül, hogy abból a' Császári kints-tár számára legkisebb rész is elvonattatna. Költ Dec. 10-dikén 1825-ben, a' Rio-de-Janeriói Cs. palotában."

Az óta, hogy ezen Had-hirdetés közönségessé tétetett, megjelentek a' Buenos-Ayresi prédáló hajók a' Brasiliai tengereken, és hozzá fogtak a' kereskedő hajóknak elragadozásához. Hasonlóképpen fognak már most tselekedni a' Brasiliai prédáló hajók is a' La-Plata vizén minekutánna olly Császári Végzés hirdettetett-ki, hogy a' La-Platai Egyesült tartományoknak minden kikötőhelyeik megszállott és bezáratott állapotban vagynak, melyre nézve azokba semmi féle nemzetbéli hajókbe, vagy azokból ki, nem evezhetnek; mert a' kik különben tselekesznek, mind elfogdosznak a' vígyázaton álló Brasiliai hajók által.

Török Birodalom.

Konstantzinápolyból Febr. 10-kén:.,

„Már most lehet annak egyik főbb okát tudni, hogy a' múlt esztendőnek vége felé mivégre küldötte a' Porta az akkor is megnevezett Biztosokat, Husznibeit és Reschid-Effendit Görögországba. Febr. 3-dikán megérkeztek a' Császárhoz azon Kurírok (Tatárok), kik arról hoztak hírt, hogy ezen Biztosok útjokat a' szárazon vevén, Adrianopolon és Monastiren (Bitoglián) által megérkeztek a' Seraskier Reschid táborába Messolongi mellé, a' hol azonnal olly hírter-

jedett-el, hogy a' Porta parantsolatjából már most, Ibrahim, Messolongi várának ostromoltatását mint fő vezér egyedül folytatja az Egyptomiakkal, a' Seraskier elibe pedig olly útasítás adatott, hogy valamelly más hadi munkára, némellyek szerint az Attikai vidékek felé, vegye útját sergeivel.

„Patrásra nézve is nagy változás történt, mint hogy Jusuf Basa, ki eddig ezen várat a' Görögök ellen megküloböztetett vitézséggel oltalmazta 's meg is tartotta, de a' melly mellett több ízben a' maga tulajdon vagyonát kénytelenítetvén a' várnak oltalmazására fordítani, a' miatt nagyon elszegényedett, most Natoliába Aidini Helytartóvá rendeltetett, és Patrás várát Ibrahimnak adta által, mint Moréai Kormányozónak. Jusuf már el is indult Patrásból, Seresen által, hol familiája tartózkodik, Aidin felé."

„Moréból régtől fogva semmi tudósítások nem érkezhettek a' tengeren Konstantzinápolyba a' szüntelen tartó északi szelek miatt, mellyek az Archipelagusról a' Dardanelláknál semmi hajót be nem engedtek evezni Konstantzinápolyhoz. De nem is történt Moréán, mint már a' most megérkezett tudósításokból látjuk, ezen egész téli időkalatt semmi nevezetes dolog. A' Görögöknek azon nevezetes tselekedeteikről, mellyeket Tripolitzának megvételésére, az abban taáltatott Egyptomi örző seregnak összszeégetésére 's egyéb e'félékre nézve az Európai levelekben olvastunk, még tsak a' Napoli-di-Romániában kijövő Allgemeine Zeitung nevű ujság se' teszen semmi említést, pedig már ennek egész Januárius' 4-dikéig kijött darabjai megérkeztek minden helyekre, a' hova ezek járnak. — Igaz az, hogy Filokotróni megeléintén, mindjárt Ibrahim Basának Tripolitzából Patrásba lett elutozása után, útnak indult volt ezen

várnak elfoglalására, hanem abban La-Seve Frantzia Generálisnak, most Soliman-Beinek vezérlése alatt sokkal nagyobb Török erőt talált, hogy sem próbát tenni jónak találta volna; 's magát azonnal vissza vonván, az alatta lévő sereg, a' magok bevett szokások szerint elszéledtek. Egy Smyrnai hajós beszélt Konstantinápolyban, hogy Kolokotroni egy versben valósággal megpróbálta volna Tripolitzának rohanás által lehető elfoglalását: de visszaveretett a' Soliman-Bei Egyiptomi és Arabs serei által; hanem ez tsak hajós tudósítás; ha volna valami belőle, miért halgatnák-el egészen a' Görög ujságok?

A' Konstantinápolyba rendeltetett Anglus Nagykövet Stratford Kanning úr is, ki már Jan. 28 dikán megérkezett vala a' Dardanellákhoz, onnét az óta még bé nem evezhetett Konstantinápolyhoz. Az eddig Konstantinápolyban volt Frantzia Nagykövet Generál-Lieutenant Gróf Guileminot, készült minden órán útnak indulni Páris felé.

Febr. 8-dikán estvéli 8 óra után néhány rendbéli nagy rengései éreztettek a' földnek, mellyek méltó ijedtséget okoztak a' népnek, hanem, hogy a' városnak valamelyik részében valami kárt okoztak volna, nem hallatik.

Orosz Birodalom.

Lovasság' Generálissa Rajewsky N. N. úr, illy Császári kéz írást vett: — „

„Nikolai Nikolajevtsch! Különös örömmel adhatom az Úrnak tudtára, hogy az özszeesküvésre nézve kineveztetett Biztoság, az Úr' fiai magokviseletének megvizsgálása után úgy találta a' dolgot, hogy ők egészen ártatlanok legyenek és az Özszeesküdtteknek társaságába tellyességgel nem tartoznak; és hogy én mindenek felett szívből örvendek annak, hogy egy illy

nagy betsületű atyának gyermekei a' magok' ártatlanságát tökéletesen megbizonyították. Egyéb eránt mindenkori jó indúlattal maradok az Úrhoz — „

„Miklós.

Az Özszeesküvés' Küchelbecker nevű tagjának Varschau mellett történt megaláztatásáról illy katonai hirdetés intéztetett Petersburgban Febr. 7-dikén a' fegyveres serekhez: —

„Konstantin Cesarevitsch Nagy Hertzeg éppen most küldé be ide a' Dec. 26-dikán eléfordult történeteknek egyik büntetésre méltó részét, az esmeretes Küchelbeckert. Ő Császári Nagy Hertzegsége úgy ítélte, hogy ezen alkalmatossággal azon Volhiniai Testörző Regiment béli Gregoriev nevű Altisztnek kimutatott érdemes buzgóságáról és okos magaviseletéről is említést tenni szükséges, a' ki ekkor szolgálatban a' Varsau mellett lévő külső városba Prágába küldettvén, ott egy esmeretlen emberrel, ki őtet megszollította, szembe találkozott. Ezen ember néki azonnal gyanusnak lenni látszott, annyival is inkább, hogy arczalatja mindjárt a' Küchelbecker ábrázatjának formáját tüntette szemeibe, melly már a' Volhiniai Testörző Regimentnek minden Altisztjeivel közöltetett vala. Gregoriev azonnal a' maga Tisztjéhez vezette őtet, 's hogy ő Küchelbecker legyen, az a' leírással való összenézésből mindjárt kitetszett. Illy példás és szemes magaviseletéért Gregorievet a' Testörző Invalidusokhoz Zászlótartóvá nevezte, 's néki 1000 Rublét ajándékozott, 's megparan-tsolta, hogy az ő szép tselekedete az egész armádánál hirdettessék ki, Császár ő F. g.

Nagy Britania.

A' Madrási Tishti ujság, a' melly tavaly Oktober' 13-dikán jött ki és az ide

Febr. 22-dikén érkezett-meg Londonba, onnét kedves tudósítást hozott annyiban, hogy talám helyre fog állani az Anglusok és Birmánok között félbe szakadtt békeség. Legalább az Ujság mellé egy Toldalék volt tétetve, melly azt a' fontos jelentést foglalta magában, hogy a' Birmánok ellen tsatázó Anglus ármáda fő vezére Archibald Campbell és a' Birmán vezér, Oktober' 15-dikén tartott fegyvernyugvársra léptek légyen; és hogy az Avai Udvar' első Ministere a' fő városból Umerapurából már útnak indult volt, hogy Generális Campbellel, Promé városától 25 mértföldnyire eső falunál hozzá fogjon a' békességes alkudozásokhoz.

Azt jegyzi-meg a' Madras-i ujság, hogy a' hozzá érkezett tudósítások szerint, arra az előegyezésre léptek együtt a' Birmán Biztos és az Anglus vezér, hogy az Alkudozó Részek között mindenkinek szabadságában fog állani, hogy ezer-ezer emberekkel jelenjenek-meg az alkudozás' helyén, de úgy, hogy ezen két fegyverestapatok, egymástól 1000 ölnyre legyenek megszállva az alkudozás' helye mellett.

„Hanem mint látszik, Generális Campbellnek még ekkor semmi útasítás nem volt elibe adattatva a' békesség' feltételei eránt, 's még most várta Kalkuttából az Országlószéktől Robinson nevű Biztost ezen útasításokkal. A' fegyvernyugvás pedig már Sept. 19-dikén, forma szerint kihirdettetett vala Promé városában.

Azon Goldsmith nevű Váltó és Nagykereskedő Háznak, melly Angliában megbukott, főbb tagja, Goldsmid úr, olly nagyon megilletődött Házának vagy Társaságának szerentsétlenségén, hogy meghalt belé. Febr. 18-dikán reggel panaszkodott, hogy rosszszúl érzi magát, 's Law nevű Orvos Doktor oda hívattatván, egyszerre eszébe vette, hogy na-

gyon veszedelmes légyen a' nyavalyája. Eretvágtak rajta, 's a' haját is leborotválták, kétségkívül azért, hogy meg akarták hánytató borkővel (Tartarus Emeticussal) kenni: de semmivel nem segithettek a' betegen; mert még azon éjfélnél meghalt életének 49-dik esztendejében. —

Rothschild úr, mint a' Londoni Stár erőssíti, olly nemesen viselte magát ezen alkalmatossággal eránta, hogy, ámbár különben semmi barátságban nem éltek együtt, vévén eszébe a' Goldsmith háznak veszedelemre lett jutását, feles summát akart költsönözni néki, de Goldsmith nem fogadta-el ezen ajánlást.

Londonban 's egyéb Anglus tartományokban találtató Bánkóknak pénzespapírosaik még Febr. 22-dikén is mindinkábbinkább vesztették betseket; 's rendkívül való módon nevelték a' közönség' félelmit. A' Parlamentumnak majd minden üléseit az ezen Crisis felett folyó vetelkedések foglalták-el. Ki egyet ki mást javasol a' hitelnek helyreállithatására: de még eddig semmi meghatározott eszköznek elővételében meg nem egyezhettek a' tagok. Némelylek a' külső országokra való nagy spekulálást, 's a' kész pénznek az Országból lett kihordatását állították a' veszedelem' okának lenni. Mások úgy ítélték, hogy az apró Bankó Czeduláknak, tudniillik az 1 és 2 Forintosoknak (10 és 20 forintosoknak) igen nagy számmal lett kiadattatása okozta a' veszedelmet.

A' Ministerek is olly vélekedésben vagynak, hogy el mulhatatlanul félbe kelletik az 1 és 2 forintos Bankóczeduláknak kiadását szakasztani. Hanem találtattak mások, kik azt erőssítették, hogy ezen eszköz, a' helyett, hogy jóvá tenné a' dolgot, még rosszabbá fogja azt tenni. Wrotlesley azt mondta, hogy jobb lett vol-

na, hogy a' Ministerek ne avatkoztak volna belé ezen dologba.

Senátor Thomson úgy vélekedett, hogy a' kiadatott igen sok papíros pénznek kevesítése jó ugyan, de nem a' mostani időre való. Ő úgy okoskodott, hogy nem mond sokat, ha azt erőssíti, hogy most 6 millió Font Sterlingel (60 millió forintal) kevesebb papíros pénz forog a' közönség' kezén, mint 6 hónapok előtt forogott: — „

„Már most azt kérдем (így folytatja szavait Thomson): mitsoda utak módok által akarja a' Kintstár' Cancellarius a' közönség' kezében ezen fogyatkozást kipótolni. A' Cancellarius azt feleli, hogy arany által. De hát honnét veszi az aranyat? Mi tsak úgy tehetünk szert aranyra, ha portékát viszünk eladni idegen országokra. De hol vesszük a' portékát? A' száraz Európának már nem kellene a' mi Fábrikáinknak szerzeményei. Illy kevesebbé kellene ott a' mi plánta tartományainkból származó szerzemények is, a' gyapott (pamuk), a' kávé, és a' tzukor. Mind ezeknek betse 20 per Centel szállott alá; még se veszi senki.

„Kik a' Londoni kereskedésben jártasok vagyunk, mindnyájan tudjuk, hogy a' múlt héten azok között, kik Váltó-papírosért pénzt akartak hozni a' Bánkóbol, tíz között nem kapott egy a' legbizonyosabb Váltó czédulára. Mint már kinyilatkoztatták a' Ministerek, a' plánnm az, hogy az apró Bankóczédulák elnyomattassanak, holott tudja minden, hogy most tsak ezen apróbb czédulákkal lehet mind a' kereskedésben mind a' fábrikákban valamí mozdulást tenni, 's ezek most ott forognak legnagyobb bőséggel köz kézen, a' hol fábrikák találatnak. Én magam esmerek egy fábrika-tulajdonost, kinek hónaponként való kiadása 200,000 font Sterlingre telik, és ő ezen fizetéseit mind illy egy és két forintos Bankóczédulákkal teszi. Ebből min-

den láthatja; mi fog következni belőlle, ha tsak egy helyen is illy nagy summát egyszerre kiveszünk a' közönség' kezéből. E' nékem tulajdon meggyőződése; ebben tehát ellene kell magamat a' Ministerek' javallásának szegezmem. (Halljuk! Halljuk!)“

Febr. 13-dikán Minister Kanning is belé szollott az egy és két forintos czédulákat illető vetélkedésekbe: — „Nékem, úgy mond, a' Burke' jegyzései 's vélekedése ezen tárgy eránt kezeimben vannak. Én, minek előtte ezen nagy ember magát a' közönséges foglalatosságoktól elvonta volna, és így véle együtt két esztendeig ültem a' Parlamentumban, és én egy írást kaptam tőlle, a' melynél nem is többet soha. Én ezen írást, mint az ő elmúlt nagyságának és elmésségének emlékezetét, mind ez ideig megtartottam. Ez is a' most fennforgó kérdést illeti. Ő ezen levelet azon beteg ágyán írta, melyről fel se' kelt többé. Levelét ezen szavakon végezte: — „

„Mondja-meg az úr Minister Pittnek, „hogy rá ne vegye magát arra, hogy tsak egyetlen-egy, Egy-fontos Bankóczédulát is kiadjon; mert ha ezt tselekszi, többé egy Guiné aranyot se fog látni Londonban (Halljuk! Halljuk!).“

„Burkét közönségesen nagy embernek lenni megesmerte a' világ, 's ezen levél azt mutatja, hogy ő Próféta se rosvolt. Kevés, nagyon kevés emberek nézték a' most fennforgó kérdést azon oldaláról, melyről ő nézte, 's azt mondták felőlle, hogy Burke igen nagynak nézi ezen dolgot. A' mit azonban Burke beszélt és írt, azt mind legnagyobb tisztelettel kell olvasni. Ő egyebek közt a' Frantzia Revólúziórol is írt egy könyvet, a' melyben ő semmi olyant nem erőssített, melynek azon időben ellene nem mondtak volna. Azonban az idő és tapasztalás megmutatta, hogy semmi olyant nem erőssített a' mi igaz

nem lett volna 's be nem telyesedett volna."

Arra, hogy az apró Bankóczédulák Angliában illy nagyon megsokasodtak, azt mondta Kanning úr, hogy még is mind e' mellett is találtnak Angliában sok olly vidékek, hol egy kitsiny Bankóczédulát se lehetne találni. Így példának okáért Manchester városában és a' környékein lehetne 2 millió embereket, Londonban és körülle 4 milliót találni olyant, kiknek egy illy kitsiny czédulájok sintsen.

Baring úr úgy nyilatkoztatta-ki magát, hogy akár határozassék-mega' Ministereknek az apró czédulák eránt való jóvallatja, akar ne, ő mindenek felett tsak arra kéri a' Parlamentumot, hogy hamar tegyemeg határozását, mivelhogy a' halogatásból még több és nagyobb rosszak következhetnének. Megjegyzette, hogy az emberek' emlékezetére nem jutott a' közönséges Hitel (Credit) olly nagy megtsökkenésre, mint most: — „Meg kell vallanunk, úgy mond, hogy a' Minister (Kanning) úr beszédje egészen olly tulajddonságú vala, hogy azokat, kik azt halgatták, megengesztelhetette a' Ministerektől jóvalltatott eszközök eránt, 's bizakodásra indithatta őket: de nem így történik a' dolog azokkal, kik itt jelen nem lévén nem halgatták ezen beszédet. Az az állapot, melyben sok Fábrikásaink és Kereskedőink vagynak, tudniillik, hogy adósságaikat, ha hiteljeiket fenn akarják tartani, a' Minister úrnak beszédje mellett is tüstént lefizetni tartoznak, nagyon kissebbitik benne azt a' meggyőződést, mellyet különben a' Minister úr beszédének vidám és beható ereje felgerjeszthetne. El ne felejttsük, hogy mind azok az ahoz értő emberek, kik ezen Háznak két oldalain ülnek, egy szájjal intenek bennünket: hogy nagy vigyázattal legyünk! (Ezen beszédnek folytatása következik).

B e e s.

Az Erdélyi F. Udvari Cancellária az Erdélyi Fő Kormányshéknél Consiliáriussá neveztetett M. Gróf Lázár László Úr helyébe, ugyan ott szolgáló Concipistát K. Impér-falvai Balásy Gergely Urat nevezte, az ő szép tehetségeire 's hasznos szolgálataira való tekintetből, Kormányshéki Titoknokká.

Azon 34 Serieekben, mellyek a' Parish és Rothschild házak' eszközlése által 1820-ban költsön vétetett 20,800,000 Conventzios forintokból álló summára e' hónap' 1-ső napján véghez ment Sorsvornásban kijöttek, következő számu Obligatziók nyerték vissza akkor bétett pénzeiket, a' minden 100 forint mellé foglalattott jutalommal:

8986-dik szám	kapott	1000	forintot.
9922	—	—	2500
11,762	—	—	1500
11,880	—	—	2000
13,930	—	—	1000
18,509	—	—	20,000
23,924	—	—	1000
23,929	—	—	1500
24,010	—	—	1000
24,153	—	—	7000
25,299	—	—	1000
31,251	—	—	10,000
39,052	—	—	2000
39,057	—	—	2500
39,170	—	—	1500
41,634	—	—	1000
70,630	—	—	1500
78,506	—	—	40,000
84,101	—	—	1000
94,322	—	—	80,000
118,627	—	—	3500
118,780	—	—	1000
122,454	—	—	1500
123,119	—	—	2500
127,793	—	—	1500

127,820 dik szám kapott 2000 forintott.

128,319	—	—	1000	—
129,858	—	—	1000	—
129,963	—	—	2000	—
155,122	—	—	2000	—
155,284	—	—	3500	—
155,332	—	—	1500	—
162,478	—	—	1500	—
174,605	—	—	3500	—
175,250	—	—	1000	—
175,326	—	—	2500	—
175,413	—	—	1000	—
180,127	—	—	2500	—
186,001	—	—	7000	—
186,049	—	—	2000	—
186,099	—	—	1000	—
187,029	—	—	1000	—
187,114	—	—	2000	—
187,858	—	—	1000	—
188,681	—	—	1500	—
194,524	—	—	1500	C. forintok.

A' kisebb nyerések mentek, lefelé 700 forintól 130 forintokig, az az, a' többek 700—130 forintot kaptak a' betett 100 forintokért.

A' pénzfolyamat Mártzius' 6-dikén, közép árr:

A' Státus' 5 p. Centes Obligátzióji 88 15/16
Az 1820-béli sorsosok, 133 2/3
Az 1821-béli hasonlók, 115

Béts városa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 46 1/4 forinton keltek, mind C. ben
A' Bankó Aktziák keltek 1072 4/5 forint.
Con.pénzben.

A' Császári és Hollandus Arany, huszasban 4 f. 42 kr.; V. Czedulában 11 for. 45. kr.

J e g y z é s. A' közelébb kijött M. Kurírban az Eperjesi tudósítás' végén, hol az 1820-dik esztendő béli XLII-dik Kurír szitáltatik, XLIII-mat kell olvasni.

Magyar Ország.

Az Ájtatos Iskoláknak Szerzete közelebb múlt Januariusnak 30 kán olly Férfit vesztett, kivel valamint eddig, úgy ezután is méltán ditsekedhetik. Ez Vylt Lénárd Atya volt, a' Magyar Országai Szerzetes Tartománybeli Pap, a' ki Tudós, és munkás életének külömbféle, és hasznos helyheztetése gyümöltseit Hazánkra különösen kiterjesztette. Gyenge Ifjuságában lépett a' Szerzetbe, mellyben mind alsóbb, mind felsőbb Iskolákat az Ifuságnak nagy hasznót, magának pedig szép hírt szerezvén; különösen Váczon a' Thereziánumban, akkor a' Nemes Ifjuság' Akademiájában, a' Philosophiát jeles előmenetellel tanította, 's egyszer'smind Herzánn ifiu Grófo'knak Nevelője volt; — mert ezen tágos épületben nem tsak 30—40 Nemes Ifiak neveltettek, hanem velek az Elöljárókon kívül az ő Nevelőjik is megtértek. Itt szép alkalmatossága volt magának verses munkáji által jó nevet szerezni, és Migázzai Kristof Kardinális előtt is magát megkedveltetni. 1780. után ezen Akademia a' többi Convictusokkal eltörültetvén, Gróf Gyulay Sámuel Nemes Regementjének Táborig Papja volt, 's ezen Hivatalát 15 esztendőig olly lelkesen folytatta, hogy a' Magyar Vitézekhez tartott beszédei most is 18 kötetekben tisztán leírva meg vannak. Utóbb a' Német-Ujhelyi Katonai Akademiába Concionátornak 's az udvari Pap' Vicáriusának tétetett, melly jeles Hivatalokban jámborsága, fedhetetlen élete, bő tudománya, és különös okossága által a' Maylandi Ferdinánd Fő Hercegnél, és Beatrix d' Este Fő Hercegnél magát annyira megkedveltette, hogy őtet mind Férfit, mind Leány magzataiknak a' Hitben és Erköltben való oktatójává, 's a' Magyar nyelv Tanítójává nevezék. Ezt a' Hivatalt olly fogamatossan folytatta, hogy a' Fő Herczegi Háznak tagjai a' Magyar nyelvet nem tsak tanulták, ha-

nem most is tudják. Következendő időben ezen Felséges Háznak eránta való háladatossága az által nyilvánvalóvá lett, hogy őtet előbb Ambrus Károly Fő Herceg és Magyar Országi Prímás Bibliothekáriussává, ennekutánna pedig Maximilián Fő Herceg udvari Káplánnyává nevezte. Így az ő egész élete hasznos munkálkodás volt. Különösen a Mechanikában nagy tökéletességre emelkedett, mellyet a Váczi Muzem Physikumban ő általa készített nevezetes eszközök bizonyítanak, egymint: pendulum ad minuta secunda oscillans, sextans catoptricus, lineale catoptricum, machina divisoria 's'a't. — Végző esztendeit Pozsonyban töltötte szeme, világától, és hallásától megfosztva; melly terhes állapotját Keresztényi békeséges türelessel, 's állhatatossággal szenvedte. Halálát egy szerentsétlen elesés okozta, életének 80-dik esztendejében. Eltemettetett jeles halotti tisztelettel a Sz. Márton' templomának kriptájába.

Szigethről Marmarosból Febr. 12-dikén 1826. Ő Csász. Kir. Apostoli Felségének, ditsőséges születése napja, valamint az egész Magyar Nemzetet, úgy a mi szíveinket is öröm érzésre indította. Nem is adhat édesebb örömet egy egy nap, mint az, a mellyet szeretett Urunknak és Atyánknak tiszteletére szentelünk, és a mellyen szerentsés születéséért a Mindenhatónak hálaát adunk. Marmaros se mulasztotta el, megüllni egész fényében e nagy nemzeti innepet. Már reggel 8 órakor meghúzottak a harangok, és az egész Marmarosi Sívágó sereg, Katonai öltözetjében, fegyveresen, négy pompás zászló alatt kiállott a Szigeti Administrationalis Királyi ház előtt, a hol öszvegyülvén az egész T. T. Admi-

nistratio, Mélt. Gerzon Antal, Csász. Kir. valóságos Tanácsos, és Administrator Úr vezérlése alatt, az egyházba vezetett; más részről pedig a Tek. Ns. Vgye tagjai Nagyságos Szikonya Major, és Tábla Biró Úr által vezetettek, a hol a minden jók' Adójának, az sok kegyelmekért, a mellyeket Ő Felsége születésével nyert Nemzetünk, hálaadásul, egyszer'smind pedig Ő Felségének hosszas és szerentsés uralkodásáért bémutatott az áldozat Fő Tisztel. Verzár Gergely, Szigeti Fő Esperest által. Itt' vége lévén az Isteni szolgálatnak, a Ref. egyházban Tiszt. Szilágyi, első Prédikátor Úr jeles beszédet tartott. Ezek után a Mélt. Kir. Tanácsos és Administrator Úr, e ditső napnak fényességéhez illő pompás táblát adott, a mellynél a Kir. Tanácsos Úr felkelvén, először is Ő Felségének hosszas és állandó boldogságáért köszöntötte el a poharat, a melly köszöntésre az egész gyülekezet felkelvén, háromszori szíves „Éljen“ kiáltás hangoztatott, 's a mozsarak durrogtak; hasonló elköszöntéseket tett a Kir. Tanácsos Úr Ő Felségének Karolina Augustia Királynénknak, Ő Fő Hercezségének a Korona Örökösnek, Ő Fő Hercezségének a Palatinusnak egésségükért, és boldogságokért, a mellyekre az „Éljen“ kiáltások, és a mozsarak durrogásai hallattak. Az ebéd alatt, azon kedves ének: „Tartsd meg Isten Királyunkat“ az egész gyülekezet által énekeltetett, a mellyhez a Rhona-Széki Muzsika Oskolából való Ifjak igen jelesen muzsikáltak, a kik az Isteni szolgálat alatt is kimutatták tehetségeiket, és azon igazságot, hogy Országunk leg végső részeiben is, a szép tudományok' meg-tanulására mennyi ész, és mennyi könnyűség legyen, tsak Előmozdítók, tsak Pártfogók legyenek.